

ZASADY KUMULACJI POMOCY Z POSZCZEGÓLNYCH SEKCJI KOMUNIKATU KOMISJI

UWAGA!

- I. Podmiot udzielający pomocy ma obowiązek poinformować beneficjenta o rodzaju pomocy publicznej, której udziela wraz z podaniem numeru programu pomocowego, na podstawie którego pomoc jest udzielana.
- II. W tabeli przedstawione zostały ogólne zasady kumulacji pomocy wynikające z Komunikatu Komisji – *Tymczasowe ramy środków pomocy w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19* (Dz. Urz. UE C 91 I/1 z 20.03.2020 r. ze zm.). Pewne modyfikacje tych zasad mogą wynikać bezpośrednio z postanowień decyzji Komisji zatwierdzającej dany środek pomocowy lub z przepisów krajowych*.

*Przykładowo, w odniesieniu do pomocy, o której mowa w art. 15zzb, art. 15ztc i art. 15ztd ustawy antykryzysowej (pomoc z sekcji 3.10, przyznawana na konkretne koszty kwalifikowane), Komisja zatwierdziła w decyzji nr SA.56922(2020/N) alternatywny sposób określania intensywności pomocy, bazujący na kryterium minimalnego krajowego wynagrodzenia oraz wielkości spadku obrotów. Ponadto, jak wynika z pkt 58 decyzji Komisji, władze polskie potwierdziły, że beneficjenci ww. pomocy nie mogą otrzymać innego wsparcia ze środków publicznych w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych.

Oznacza to, że wsparcie, o którym mowa w art. 15zzb, art. 15ztc i art. 15ztd ustawy antykryzysowej nie może być łączone w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych z żadną inną pomocą ani środkami o charakterze generalnym (czyli środkami niestanowiącymi pomocy). Jeśli beneficjent otrzymał dofinansowanie kosztów, o których mowa w ww. przepisach, nie może już otrzymać innego wsparcia na te same koszty kwalifikowane. Przez te same koszty kwalifikowane należy natomiast rozumieć koszty wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenia społeczne konkretnego pracownika lub konkretne koszty prowadzenia działalności gospodarczej poniesione w tym samym okresie.

W przypadku, gdy podmiot skorzystał ze zwolnienia z opłacania zaległych składek, o którym mowa w art. 31zo ustawy antykryzysowej, może ubiegać się o wsparcie, o którym mowa w art. 15zzb, art. 15ztc albo art. 15ztd ustawy antykryzysowej, ale tylko w odniesieniu do kosztów wynagrodzenia, bez kosztów składek na ubezpieczenia społeczne.

- III. W związku z decyzją Komisji nr SA.62078(2021/N) w Polsce, w zależności od programu pomocowego, obowiązują różne limity pomocy z sekcji 3.1 (szczegóły znajdują się w dokumencie: [Lista instrumentów pomocowych związanych z COVID-19 oraz zakres zmian wynikających z decyzji KE nr SA.62078\(2021/N\)](#)). W praktyce oznacza to, że należy zawsze sprawdzić limit, jaki obowiązuje w ramach konkretnego krajowego programu pomocowego. Przykładowo, ubiegając się o subwencje zwrotne dla MŚP z PFR, wnioskodawca musi sprawdzić, czy wnioskowana wartość pomocy zmieści się w limicie 800 tys. EUR (PFR nie zdecydował się bowiem na zwiększenie limitu pomocy z sekcji 3.1 w zakresie obowiązujących już tarcz finansowych dla MŚP). Natomiast ubiegając się np. o pożyczkę dla mikro-przedsiębiorców z art. 15zzb ustawy antykryzysowej, wnioskodawca musi sprawdzić, czy wnioskowana pomoc zmieści się w limicie 1 800 tys. EUR (fakt, że uzyskał już subwencję zwrotną dla MŚP z PFR, nie skutkuje stosowaniem tu niższego limitu, wynikającego z programu pomocowego PFR).
- IV. Pomoc z sekcji 3.1 jest czymś odrębnym od pomocy de minimis. Oznacza to, że:
 - o do limitu 1 800 tys. EUR (800 tys. EUR) / 270 tys. EUR (120 tys. EUR) / 225 tys. EUR (100 tys. EUR), o którym mowa w pkt 22 lit. a) i pkt 23 lit. a) Komunikatu Komisji, nie wlicza się wartości pomocy de minimis, a do limitu pomocy de minimis nie wlicza się wartości pomocy z sekcji 3.1;
 - o pomimo wyczerpania limitu pomocy de minimis, przedsiębiorca może ubiegać się o pomoc z sekcji 3.1;
 - o pomimo wyczerpania limitu pomocy z sekcji 3.1, przedsiębiorca może ubiegać się o pomoc de minimis;
 - o przedsiębiorca może otrzymać 1 800 tys. EUR pomocy z sekcji 3.1 oraz 200 tys. EUR pomocy de minimis (czyli łącznie 2 mln EUR)*.

Przyznanie beneficjentowi wsparcia, które nie stanowi pomocy publicznej ani pomocy de minimis (np. art. 15g czy art. 15zq ustawy antykrzysowej) nie wpływa na przysługujący mu limit pomocy z sekcji 3.1 ani limit pomocy de minimis. Oznacza to, że przykładowo przedsiębiorca, który otrzymał wsparcie niestanowiące pomocy publicznej ani pomocy de minimis może otrzymać jeszcze 1 800 tys. EUR pomocy z sekcji 3.1 oraz 200 tys. EUR pomocy de minimis*.

*Przykłady odnoszą się do przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą inną niż działalność w zakresie transportu drogowego towarów, produkcji podstawowej produktów rolnych lub rybołówstwa i akwakultury. Analogiczne zasady obowiązują w odniesieniu do tych przedsiębiorstw, w stosunku do których stosuje się niższe limity.

OGÓLNE ZASADY KUMULACJI WYNIKAJĄCE Z KOMUNIKATU KOMISJI

ZASADY KUMULACJI	Pomoc z Sekcji 3.1:	Pomoc z Sekcji 3.2:	Pomoc z Sekcji 3.3:	Pomoc z Sekcji 3.5:	Pomoc z Sekcji 3.6:	Pomoc z Sekcji 3.7:	Pomoc z Sekcji 3.8:	Pomoc z Sekcji 3.9:	Pomoc z Sekcji 3.10:	Pomoc z Sekcji 3.11:	Pomoc z Sekcji 3.12
(poniżej: pomoc otrzymana jako pierwsza)	Dotacje, umorzenia, zaliczki	Gwarancje	Pożyczki preferencyjne	Ubezpieczenia kredytów eksportowych	Projekty badawczo-rozwojowe	Infrastruktura testowa i produkcyjna	Produkcja wyrobów zw. z COVID	Odroczenia podatków i in. zobowiązań	Selektywne subsydia płacowe	Dokapitalizowanie	Wsparcie na niepokryte koszty stałe
Pomoc z Sekcji 3.1: Dotacje, umorzenia, zaliczki	TAK, do odpowiedniego limitu 1,8 mln. EUR (800 tys. EUR) / 270 tys. EUR (120 tys. EUR) / 225 tys. EUR (100 tys. EUR)*	TAK	TAK	TAK	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	TAK, z wyłączeniem pomocy inwestycyjnej na te same koszty kwalifikowane	TAK, z wyłączeniem pomocy inwestycyjnej na te same koszty kwalifikowane	TAK	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do 100% wynagrodzenia pracownika	Bierze się pod uwagę przy ocenie proporcjonalności i pomocy z sekcji 3.11.	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych
Pomoc z Sekcji 3.2: Gwarancje	TAK	TAK, ale suma pożyczek nie może przekroczyć wartości określonych w pkt 25(d) i) 25(e)	NIE, gdy dotyczy tej samej podstawowej kwoty głównej pożyczki / TAK, w odniesieniu do różnych pożyczek, ale suma pożyczek nie może przekroczyć wartości określonych w pkt 25 lit. d) i 27 lit. d)	TAK	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	TAK	TAK	TAK	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do 100% wynagrodzenia pracownika	Bierze się pod uwagę przy ocenie proporcjonalności i pomocy z sekcji 3.11.	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych

<p>Pomoc z Sekcji 3.3: Pożyczki preferencyjne</p>	TAK	<p>NIE, gdy dotyczy tej samej podstawowej kwoty głównej pożyczki</p> <p>TAK, w odniesieniu do różnych pożyczek, ale suma pożyczek nie może przekroczyć pułapów określonych w pkt 25 lit. d) i 27 lit. d)</p>	TAK, ale suma pożyczek nie może przekroczyć wartości określonych w pkt 27(d) i 27(e)	TAK	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	TAK	TAK	TAK	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do 100% wynagrodzenia pracownika	Bierze się pod uwagę przy ocenie proporcjonalność i pomocy z sekcji 3.11.	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych
<p>Pomoc z Sekcji 3.5 Ubezpieczenia kredytów eksportowych</p>	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	TAK	TAK	TAK	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do 100% wynagrodzenia pracownika	Bierze się pod uwagę przy ocenie proporcjonalność i pomocy z sekcji 3.11.	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych
<p>Pomoc z Sekcji 3.6: Projekty badawczo-rozwojowe</p>	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do maksymalnej intensywności pomocy z sekcji 3.6.	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności pomocy z sekcji 3.6.	Bierze się pod uwagę przy ocenie proporcjonalność i pomocy z sekcji 3.11.	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych
<p>Pomoc z Sekcji 3.7: Infrastruktura testowa i produkcyjna</p>	TAK, z wyłączeniem pomocy inwestycyjnej na te same koszty kwalifikowane	TAK	TAK	TAK	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	TAK	TAK	Bierze się pod uwagę przy ocenie proporcjonalność i pomocy z sekcji 3.11.	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych

					intensywności z Sekcji 3.6						
Pomoc z Sekcji 3.8: Produkcja wyrobów zw. z COVID	TAK, z wyłączeniem pomocy inwestycyjnej na te same koszty kwalifikowane	TAK	TAK	TAK	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	TAK	TAK	Bierze się pod uwagę przy ocenie proporcjonalność i pomocy z sekcji 3.11.	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych
Pomoc z Sekcji 3.9: Odroczenia podatków i in. zobowiązań	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności z Sekcji 3.6	TAK	TAK	TAK	TAK	Bierze się pod uwagę przy ocenie proporcjonalność i pomocy z sekcji 3.11.	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych
Pomoc z Sekcji 3.10: Selektywne subsydia płacowe	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do 100% wynagrodzenia pracownika	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do 100% wynagrodzenia pracownika	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do 100% wynagrodzenia pracownika	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do 100% wynagrodzenia pracownika	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do maksymalnej intensywności pomocy z sekcji 3.6.	TAK	TAK	TAK	TAK, ale w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do 100% wynagrodzenia pracownika	Bierze się pod uwagę przy ocenie proporcjonalność i pomocy z sekcji 3.11.	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych
Pomoc z Sekcji 3.11 Dokapitalizowanie	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych
Pomoc z Sekcji 3.12 Wsparcie na niepokryte koszty stałe	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	NIE, jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych	TAK, do limitu (10 mln EUR (3 mln. EUR))*

*W zakresie pomocy z sekcji 3.1 i 3.12 obowiązujące początkowo limity zostały podwyższone 5 zmianą Komunikatu. Więcej informacji na ten temat znajduje się w dokumencie: [Informacja ws. zmiany limitu pomocy kryzysowej \(1.02.2021 r.\)](#)

Punkt	Przepisy Komunikatu Komisji dot. kumulacji	Zasady kumulacji
Zasady wspólne		
20	<p>Tymczasowe środki pomocy objęte niniejszym komunikatem mogą być kumulowane zgodnie z zasadami określonymi w poszczególnych sekcjach niniejszego komunikatu.</p> <p>Tymczasowe środki pomocy objęte niniejszym komunikatem mogą być kumulowane z pomocą przyznaną na podstawie rozporządzeń de minimis¹⁷ lub z pomocą przyznaną na podstawie rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych¹⁸ pod warunkiem przestrzegania przepisów i zasad dotyczących kumulacji określonych w tych rozporządzeniach.</p>	<p>Możliwa jest kumulacja pomocy z różnych sekcji Komunikatu Komisji, ale pod warunkiem przestrzegania szczegółowych zasad kumulacji określonych w poszczególnych sekcjach.</p> <p>Ponadto, przypis informuje nas, że musimy uwzględnić zasady kumulacji wynikające z rozporządzeń w sprawie wyłączeń blokowych oraz rozporządzeń w sprawie pomocy de minimis, tj. zwracać uwagę na odpowiednią intensywność / kwotę, gdy mamy te same koszty kwalifikowane.</p>
Przypis nr 17:	<p>Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 1),</p> <p>rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 9),</p> <p>rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. L 190 z 28.6.2014, s. 45),</p> <p>rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U. L 114 z 26.4.2012, s. 8).</p>	
Przypis nr 18:	<p>Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych),</p> <p>rozporządzenie Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1),</p> <p>rozporządzenie Komisji (UE) nr 1388/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 369 z 24.12.2014, s. 37).</p>	
Sekcja 3.1		
22(a)	Łączna kwota pomocy nie przekracza 1,8 mln EUR (800 000 EUR przed piątą zmianą Komunikatu) na przedsiębiorstwo.	Pomoc z sekcji 3.1 kumuluje się z inną pomocą z sekcji 3.1 do odpowiedniego limitu tej pomocy, tj. 1 800 tys. EUR / 270 tys. EUR / 225 tys. EUR (pomoc z sekcji 3.1 sumują się do odpowiedniego limitu).

23(a)	Całkowita pomoc nie przekracza 270 tys. EUR (120 000 EUR przed piątą zmianą Komunikatu) na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury lub 225 000 EUR (100 000 EUR przed piątą zmianą Komunikatu) na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych.	Powyższe limity wynoszą odpowiednio 800 / 120 / 100 tys. EUR w przypadku programów pomocowych, które zostały zatwierdzone przed piątą zmianą Komunikatu, i które nie zostały zgłoszone do Komisji Europejskiej w celu ich podniesienia.
23a	<p>Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w kilku sektorach, do których zastosowanie mają różne kwoty maksymalne zgodnie z pkt 22 lit. a) i pkt 23 lit. a), dane państwo członkowskie zapewnia, za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielna księgowość, aby odnośny pułap był przestrzegany w przypadku każdej z tych działalności i nie została przekroczona łączna maksymalna kwota wynosząca 1,8 mln EUR (800 000 EUR) na przedsiębiorstwo.</p> <p>Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w sektorach objętych pkt 23 lit. a), nie powinna zostać przekroczona łączna maksymalna kwota wynosząca 270 000 EUR (120 000 EUR) na przedsiębiorstwo.</p>	<p>Pomoc z sekcji 3.1 i pomoc de minimis można kumulować bez ograniczeń. Oznacza to, że przedsiębiorca (grupa przedsiębiorstw powiązanych) może otrzymać 1 800 tys. EUR pomocy z sekcji 3.1 oraz 200 tys. EUR pomocy de minimis, czyli łącznie 2 mln EUR (i analogicznie w przypadku przedsiębiorstw, w odniesieniu do których stosuje się niższe limity).</p> <p>Przedsiębiorca, który prowadzi poza zwykłą działalnością gospodarczą również działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych lub rybołówstwa i akwakultury, jeśli:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ma zapewnioną rozdzielność rachunkową – może otrzymać 1 800 tys. EUR pomocy w związku z prowadzoną przez niego zwykłą działalnością gospodarczą / 270 tys. EUR pomocy w związku z działalnością w sektorze rybołówstwa i akwakultury / 225 tys. EUR pomocy w związku z działalnością prowadzoną w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych – przy czym łączna kwota pomocy przyznanej mu na poszczególne rodzaje działalności nie może przekroczyć 1 800 tys. EUR albo – gdy prowadzi tylko działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych oraz rybołówstwa i akwakultury – 270 tys. EUR; – nie ma zapewnionej rozdzielności rachunkowej – może otrzymać pomoc związaną z jego zwykłą działalnością gospodarczą, ale nie do limitu 1 800 tys. EUR, ale do limitu właściwego dla pomocy w odniesieniu do sektora produkcji podstawowej produktów rolnych (270 tys. EUR) lub rybołówstwa i akwakultury (225 tys. EUR) – w zależności, którą z tych działalności prowadzi. <p>W przypadku, gdy pomoc z sekcji 3.1 jest udzielana na konkretne koszty kwalifikowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kumuluje się z pomocą z rozporządzeń w sprawie wyłączeń blokowych / pomocą przyznaną na podstawie decyzji KE w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności / kwoty określonej w tych rozporządzeniach / decyzji KE; - kumuluje się z pomocą z sekcji 3.6 – w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do maksymalnych intensywności pomocy odpowiednio z sekcji 3.6; - kumuluje się z pomocą z sekcji 3.7 i 3.8, jeśli nie jest pomocą inwestycyjną przyznaną na te same koszty kwalifikowane (zasadniczo pomoc z sekcji 3.1 nie ma takiego charakteru); - kumuluje się z pomocą z sekcji 3.10 – w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do 100% wynagrodzenia danego pracownika (uwaga! por. pkt II ze wstępu); - kumuluje się z pomocą z sekcji 3.12, jeśli dotyczą innych kosztów kwalifikowanych. <p>Pomoc z sekcji 3.1 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.9 bez ograniczeń. Oznacza to, że przedsiębiorca może otrzymać 1 800 tys. EUR pomocy z sekcji 3.1 oraz dowolną pomoc z sekcji 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.9 (i analogicznie w przypadku przedsiębiorstw, w odniesieniu do których stosuje się niższy limit).</p> <p>Otrzymana pomoc z sekcji 3.1 jest brana pod uwagę przy ocenie proporcjonalności z sekcji 3.11.</p>
Sekcja 3.2		

24(a)	<p>Pomoc przyznana na podstawie sekcji 3.2 nie może być kumulowana z pomocą przyznaną w odniesieniu do tej samej podstawowej kwoty głównej pożyczki na podstawie sekcji 3.3 i na odwrót.</p> <p>Pomoc przyznana na podstawie sekcji 3.2 i sekcji 3.3 może być kumulowana w odniesieniu do różnych pożyczek pod warunkiem, że łączna kwota pożyczki na beneficjenta nie przekracza pułapów określonych w pkt 25 lit. d) lub w pkt 27 lit. d).</p> <p>Beneficjent może skorzystać równocześnie z wielu środków na podstawie sekcji 3.2, pod warunkiem że łączna kwota pożyczek na beneficjenta nie przekracza pułapów określonych w pkt 25 lit. d) i e).</p>	<p>W odniesieniu do tej samej podstawowej kwoty głównej pożyczki nigdy nie można udzielać łącznie pomocy z sekcji 3.2 i 3.3.</p> <p>W odniesieniu do różnych pożyczek (beneficjent może ubiegać się o kilka pożyczek zabezpieczonych gwarancją lub kilka preferencyjnych pożyczek) można kumulować ze sobą pomoc z sekcji 3.2 i 3.3, ale pod warunkiem, że suma tych pożyczek nie przekroczy wartości określonych w pkt 25(d) lub 27(d).</p> <p>Pomoc z sekcji 3.2 kumuluje się z inną pomocą z sekcji 3.2, ale pod warunkiem, że suma pożyczek nie przekroczy wartości określonych w pkt 25(d) i 25(e).</p>
25(d)	<p>W przypadku pożyczek, których termin zapadalności wypada po dniu 31 grudnia 2021 r., całkowita kwota pożyczek na jednego beneficjenta nie może przekraczać:</p> <p>(i) dwukrotności rocznych kosztów wynagrodzeń wypłaconych przez beneficjenta (włącznie z kosztami świadczeń pracowniczych oraz kosztami personelu pracującego na terenie przedsiębiorstwa, ale formalnie otrzymującego wynagrodzenie od podwykonawców) za rok 2019 lub za ostatni rok, za który dostępne są dane. W przypadku przedsiębiorstw utworzonych w dniu 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie maksymalna kwota pożyczki nie może przekroczyć rocznej kwoty wynagrodzeń szacowanej na okres pierwszych dwóch lat działalności; lub</p> <p>(ii) 25 % łącznego obrotu beneficjenta w 2019 r.; lub</p> <p>(iii) jeżeli istnieje odpowiednie uzasadnienie i w oparciu o oświadczenie beneficjenta o zapotrzebowaniu na płynność, kwota pożyczki może zostać zwiększona w celu pokrycia zapotrzebowania na płynność od chwili przyznania przez najbliższe 18 miesięcy w przypadku MŚP oraz przez najbliższe 12 miesięcy w przypadku dużych przedsiębiorstw.</p>	<p>Pomoc z sekcji 3.2 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.6 – w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do maksymalnej intensywności pomocy z sekcji 3.6.</p> <p>Pomoc z sekcji 3.2 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.10 w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do 100% wynagrodzenia danego pracownika (uwaga! por. pkt III ze wstępu).</p> <p>Pomoc z sekcji 3.2 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.1, 3.5, 3.7, 3.8, 3.9 bez ograniczeń oraz z pomocą z sekcji 3.12, jeśli dotyczą różnych kosztów kwalifikowanych.</p> <p>Otrzymana pomoc z sekcji 3.2 jest brana pod uwagę przy ocenie proporcjonalności z sekcji 3.11.</p>
25(e)	<p>W przypadku pożyczek, których termin zapadalności przypada najpóźniej w dniu 31 grudnia 2021 r., kwota główna pożyczki może być wyższa od kwoty określonej w pkt 25 lit. d), jeżeli istnieje odpowiednie uzasadnienie przekazane Komisji przez państwo członkowskie i pod warunkiem zachowania proporcjonalności pomocy i wykazania jej Komisji przez państwo członkowskie.</p>	
Sekcja 3.3		
26(a)	<p>Pomoc przyznana na podstawie sekcji 3.3 nie może być kumulowana z pomocą przyznaną w odniesieniu do tej samej podstawowej kwoty głównej pożyczki na podstawie sekcji 3.2 i na odwrót.</p> <p>Pomoc przyznana na podstawie sekcji 3.2 i sekcji 3.3 może być kumulowana w odniesieniu do różnych pożyczek pod warunkiem, że łączna kwota pożyczki na beneficjenta nie przekracza progów określonych w pkt 25 lit. d) lub w pkt 27 lit. d).</p> <p>Beneficjent może skorzystać równocześnie z wielu środków na podstawie sekcji 3.3, pod warunkiem że łączna kwota pożyczek na beneficjenta nie przekracza pułapów określonych w pkt 27 lit. d) i e).</p>	<p>W odniesieniu do tej samej podstawowej kwoty głównej pożyczki nigdy nie można udzielać łącznie pomocy z sekcji 3.2 i 3.3.</p> <p>W odniesieniu do różnych pożyczek (beneficjent może ubiegać się o kilka pożyczek zabezpieczonych gwarancją lub kilka preferencyjnych pożyczek) można kumulować ze sobą pomoc z sekcji 3.2 i 3.3, ale pod warunkiem, że suma tych pożyczek nie przekroczy wartości określonych w pkt 25(d) lub 27(d).</p> <p>Pomoc z sekcji 3.3 kumuluje się z inną pomocą z sekcji 3.3, ale pod warunkiem, że suma pożyczek nie przekroczy wartości określonych w pkt 27(d) i 27(e).</p>
27(d)	<p>W przypadku pożyczek, których termin zapadalności wypada po dniu 31 grudnia 2021 r., całkowita kwota pożyczek na jednego beneficjenta nie może przekraczać:</p> <p>(i) dwukrotności rocznych kosztów wynagrodzeń wypłaconych przez beneficjenta (włącznie z kosztami świadczeń pracowniczych oraz kosztami personelu pracującego na terenie przedsiębiorstwa, ale formalnie otrzymującego wynagrodzenie od podwykonawców) za rok 2019 lub za ostatni rok, za który dostępne są dane. W przypadku przedsiębiorstw utworzonych w dniu 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie maksymalna kwota pożyczki nie może przekroczyć rocznych kosztów wynagrodzeń szacowanych na okres pierwszych dwóch lat działalności; lub</p>	<p>Pomoc z sekcji 3.3 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.6 – w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do maksymalnej intensywności pomocy z sekcji 3.6.</p> <p>Pomoc z sekcji 3.3 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.10 – w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do 100% wynagrodzenia danego pracownika (uwaga! por. pkt III ze wstępu).</p> <p>Pomoc z sekcji 3.3 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.1, 3.5, 3.7, 3.8, 3.9 bez ograniczeń oraz z pomocą z sekcji 3.12, jeśli dotyczą różnych kosztów kwalifikowanych.</p>

	(ii) 25 % łącznego obrotu beneficjenta w 2019 r.; lub (iii) jeżeli istnieje odpowiednie uzasadnienie i w oparciu o oświadczenie beneficjenta o zapotrzebowaniu na płynność ²⁷ , kwota pożyczki może zostać zwiększona w celu pokrycia zapotrzebowania na płynność od chwili przyznania przez najbliższe 18 miesięcy w przypadku MŚP oraz przez najbliższe 12 miesięcy w przypadku dużych przedsiębiorstw;	Otrzymana pomoc z sekcji 3.3 jest brana pod uwagę przy ocenie proporcjonalności z sekcji 3.11.
27(e)	W przypadku pożyczek, których termin zapadalności przypada najpóźniej w dniu 31 grudnia 2021 r., kwota główna pożyczki może być wyższa od kwoty określonej w pkt 27 lit. d), jeżeli istnieje odpowiednie uzasadnienie przekazane Komisji przez państwo członkowskie i pod warunkiem zachowania proporcjonalności pomocy i wykazania jej Komisji przez państwo członkowskie.	
Sekcja 3.4 - nie ma szczególnych przepisów dot. kumulacji, stosuje się analogicznie zasady z sekcji 3.1, 3.2, 3.3 i 3.12.		
Sekcja 3.5		
	Nie ma szczególnych przepisów dot. kumulacji.	<p>Pomoc z sekcji 3.5 można kumulować bez ograniczeń z innymi pomocami antykryzysowymi (z wyj. pomocy z sekcji 3.6, 3.10) oraz z pomocą z sekcji 3.12, jeśli dotyczą różnych kosztów kwalifikowanych.</p> <p>Pomoc z sekcji 3.5 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.6 – w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do maksymalnej intensywności pomocy odpowiednio z sekcji 3.6.</p> <p>Pomoc z sekcji 3.5 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.10 – w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do 100% wynagrodzenia danego pracownika (uwaga! por. pkt II ze wstępu).</p> <p>Otrzymana pomoc z sekcji 3.5 jest brana pod uwagę przy ocenie proporcjonalności z sekcji 3.11.</p>
Sekcja 3.6		
35(d)	Intensywność pomocy na każdego beneficjenta może obejmować 100% kwalifikowalnych kosztów w przypadku badań podstawowych, ale nie może przekraczać 80% kwalifikowalnych kosztów w przypadku badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych.	<p>Intensywność: 100% oraz 80%/95%.</p> <p>Pomoc z sekcji 3.6 kumuluje się z innymi pomocami antykryzysowymi, pomocą z rozporządzeń w sprawie wyłączeń blokowych, pomocą udzielaną na podstawie decyzji KE, pomocą de minimis – w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do maksymalnej intensywności pomocy z sekcji 3.6.</p> <p>Otrzymana pomoc z sekcji 3.6 jest brana pod uwagę przy ocenie proporcjonalności z sekcji 3.11.</p> <p>Pomoc z sekcji 3.6 nie kumuluje się z pomocą z sekcji 3.12 jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych.</p>
35(e)	Intensywność pomocy w przypadku badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych może zostać zwiększona o 15 punktów procentowych, jeżeli dany projekt badawczy otrzyma wsparcie ze strony większej liczby państw członkowskich lub jeżeli będzie realizowany w ramach współpracy transgranicznej z organizacjami badawczymi lub innymi przedsiębiorstwami.	
35(f)	Pomoc w ramach niniejszego środka może być łączona ze wsparciem z innych źródeł w odniesieniu do tych samych kwalifikowalnych kosztów pod warunkiem, że łączna intensywność pomocy nie przekracza pułapów określonych w lit. d) i e) powyżej.	
Sekcja 3.7		
37(e)	Intensywność pomocy nie przekracza 75% kosztów kwalifikowalnych.	Intensywność: 75% / 90%.
37(f)	Maksymalna dopuszczalna intensywność pomocy w formie dotacji bezpośredniej albo korzyści podatkowej może zostać zwiększona o dodatkowe 15 punktów procentowych, jeżeli inwestycja została zakończona w ciągu dwóch miesięcy od daty przyznania pomocy lub daty rozpoczęcia stosowania korzyści podatkowej albo jeżeli wsparcie pochodzi od większej liczby państw członkowskich. Jeżeli pomoc została przyznana w formie zaliczki	Pomocy z sekcji 3.7 nie można kumulować z inną pomocą publiczną inwestycyjną, gdy dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych, niezależnie od tego czy przekroczone intensywności czy nie.

	zwrotnej, a inwestycja została zakończona w ciągu dwóch miesięcy lub jeśli wsparcie pochodzi od większej liczby państw członkowskich, można przyznać dodatkowe 15 punktów procentowych.	Pomoc z sekcji 3.7 można kumulować bez ograniczeń z pomocą z sekcji 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.9, 3.10 oraz z pomocą z sekcji 3.1, o ile ta ostatnia nie jest pomocą inwestycyjną przyznawaną na te same koszty kwalifikowane.
37(g)	Pomocy w ramach tego środka nie można łączyć z inną pomocą inwestycyjną z tytułu tych samych kosztów kwalifikowanych.	Otrzymana pomoc z sekcji 3.7 jest brana pod uwagę przy ocenie proporcjonalności z sekcji 3.11. Pomoc z sekcji 3.7 nie kumuluje się z pomocą z sekcji 3.12 jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych.
Sekcja 3.8		
39(e)	Intensywność pomocy nie przekracza 80% kosztów kwalifikowanych.	Intensywność: 80% / 95%.
39(f)	Maksymalna dopuszczalna intensywność pomocy w formie dotacji bezpośredniej albo korzyści podatkowej może zostać zwiększona o dodatkowe 15 punktów procentowych, jeżeli inwestycja została zakończona w ciągu dwóch miesięcy od daty przyznania pomocy lub daty rozpoczęcia stosowania korzyści podatkowej albo jeżeli wsparcie pochodzi od większej liczby państw członkowskich. Jeżeli pomoc została przyznana w formie zaliczki zwrotnej, a inwestycja została zakończona w ciągu dwóch miesięcy lub jeśli wsparcie pochodzi od większej liczby państw członkowskich, można przyznać dodatkowe 15 punktów procentowych.	Pomocy z sekcji 3.8 nie można kumulować z inną pomocą publiczną <u>inwestycyjną</u> , gdy dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych, niezależnie od tego czy przekroczone intensywności czy nie. Pomoc z sekcji 3.8 można kumulować bez ograniczeń z pomocą z sekcji 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.9, 3.10 oraz z pomocą z sekcji 3.1, o ile ta ostatnia nie jest pomocą inwestycyjną przyznawaną na te same koszty kwalifikowane.
39(g)	Pomoc w ramach tego środka nie jest łączona z inną pomocą inwestycyjną z tytułu tych samych kosztów kwalifikowanych.	Otrzymana pomoc z sekcji 3.8 jest brana pod uwagę przy ocenie proporcjonalności z sekcji 3.11. Pomoc z sekcji 3.8 nie kumuluje się z pomocą z sekcji 3.12 jeśli dotyczą tych samych kosztów kwalifikowanych.
Sekcja 3.9		
	Nie ma szczególnych przepisów dot. kumulacji.	Pomoc z sekcji 3.9 można kumulować bez ograniczeń z innymi pomocami antykryzysowymi (z wyj. pomocy z sekcji 3.6) oraz z pomocą z sekcji 3.12, jeśli dotyczą różnych kosztów kwalifikowanych. Pomoc z sekcji 3.9 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.6 – w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do maksymalnej intensywności pomocy z sekcji 3.6. Otrzymana pomoc z sekcji 3.9 jest brana pod uwagę przy ocenie proporcjonalności z sekcji 3.11.
Sekcja 3.10		
43(d)	Miesięczne subsydium do wynagrodzenia nie przekracza 80% miesięcznego wynagrodzenia brutto (w tym składek na ubezpieczenie społeczne płaconych przez pracodawcę) pracowników będących beneficjentami pomocy (lub 80% średniego miesięcznego dochodu odpowiadającego wynagrodzeniu osoby samozatrudnionej). Państwa członkowskie mogą również zgłosić, w szczególności w interesie pracowników zajmujących nisko opłacane stanowiska, alternatywne metody obliczania intensywności pomocy, takie jak zastosowanie krajowej średniej płacy, płacy minimalnej lub miesięcznych kosztów wynagrodzenia brutto zainteresowanych pracowników (lub miesięcznego dochodu osób samozatrudnionych) przed wybuchem pandemii COVID-19, pod warunkiem zachowania proporcjonalności pomocy.	Pomoc z sekcji 3.10 można kumulować bez ograniczeń z pomocą z sekcji 3.9. Pomoc z sekcji 3.10 można kumulować z innymi pomocami antykryzysowymi (z zastrzeżeniem pomocy z sekcji 3.6, 3.7, 3.8) oraz środkami generalnymi – w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do 100% wynagrodzenia danego pracownika (uwaga! por. pkt III ze wstępu). Pomoc z sekcji 3.10 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.6 – w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych – do maksymalnej intensywności pomocy z sekcji 3.6.
43(e)	Subsydiowanie wynagrodzeń może być łączone z innymi ogólnie dostępnymi lub selektywnymi środkami wspierania zatrudnienia, pod warunkiem, że łączne wsparcie nie prowadzi do nadmiernej rekompensaty kosztów wynagrodzeń przedmiotowych pracowników.	Pomoc z sekcji 3.10 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.7 i 3.8 bez ograniczeń, bo to nie pomoc inwestycyjna.

	Subsydiowanie wynagrodzeń może być dodatkowo łączone z odroczeniem płatności podatków i płatności składek na ubezpieczenie społeczne.	<p>Pomoc z sekcji 3.10 kumuluje się z pomocą z rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych / pomocą przyznaną na podstawie decyzji KE w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych do maksymalnej intensywności / kwoty określonej w tych rozporządzeniach / decyzji KE.</p> <p>Pomoc z sekcji 3.10 kumuluje się z pomocą de minimis do maksymalnej intensywności zatwierdzonej przez KE w decyzji dotyczącej pomocy z sekcji 3.10.</p> <p>Otrzymana pomoc z sekcji 3.10 jest brana pod uwagę przy ocenie proporcjonalności z sekcji 3.11.</p> <p>Pomoc z sekcji 3.9 kumuluje się z pomocą z sekcji 3.12, jeśli dotyczą innych kosztów kwalifikowanych.</p>
Sekcja 3.11		
54	Aby zapewnić proporcjonalność pomocy, kwota dokapitalizowania w związku z COVID19 nie może przekraczać minimum niezbędnego do zapewnienia rentowności beneficjenta i nie powinna wykraczać poza przywrócenie struktury kapitałowej beneficjenta sprzed wybuchu epidemii COVID-19, tj. do stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Przy ocenie proporcjonalności pomocy uwzględnia się pomoc państwa otrzymaną lub planowaną w kontekście wybuchu epidemii COVID-19	Nie ma generalnego zakazu kumulacji pomocy z sekcji 3.11 z inną pomocą antykryzysową, ale każdą taką pomoc – przyznaną lub planowaną – bierze się pod uwagę do oceny proporcjonalności pomocy z sekcji 3.11.
Sekcja 3.12		
87(c)	Intensywność pomocy nie może przekraczać 70% niepokrytych kosztów stałych, z wyjątkiem mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw (w rozumieniu załącznika I do ogólnego rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych), w przypadku których intensywność pomocy nie może przekraczać 90% niepokrytych kosztów stałych.	<p>Pomoc z sekcji 3.12 kumuluje się z inną pomocą z sekcji 3.12 do limitu 3 mln EUR / 10 mln EUR na przedsiębiorstwo (grupę przedsiębiorstw powiązanych).</p> <p>Pomoc z sekcji 3.12 nie może być łączona z żadną inną pomocą publiczną ani pomocą de minimis, jeśli dotyczą one tych samych kosztów kwalifikowanych.</p>
87(d)	<p>Łączna kwota pomocy nie może przekraczać 3 mln EUR (przed piątą zmianą Komunikatu) / 10 mln EUR na przedsiębiorstwo.</p> <p>Pomoc można przyznawać w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych i korzystnych warunków płatności bądź w innych formach, takich jak zaliczki zwrotne, gwarancje, pożyczki i kapitał własny, pod warunkiem że łączna wartość nominalna takich środków pozostanie poniżej całkowitego pułapu wynoszącego 3 mln EUR / 10 mln EUR na przedsiębiorstwo.</p>	Otrzymana pomoc z sekcji 3.12 jest brana pod uwagę przy ocenie proporcjonalności z sekcji 3.11.
87(e)	Pomoc w ramach tego środka nie może być kumulowana z inną pomocą na poczet tych samych kosztów kwalifikowanych;	